

חוקן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) ilco@dafyom.daff@

חולין דף צד.

האם מותר לשלוח לנכרי ירך שגיד הנשה בתוכה למשנתנו?

לתירוץ הראשון בגמ'	בירך שלימה	בירך חתוכה
מותר ¹	במקום שמכריזין : אסור במקום שאין מכריזין : מותר ²	
לתירוץ השני בגמ'	מותר	אסור ³

חולין דף צד:

אליבא דרב אשי האם מותר לשלוח לנכרי ירך חתוכה שהגיד בתוכה? [תוד"ה אמר].

לרש"י	במקום שמכריזין	במקום שאין מכריזין
	אסור	לברייתא : מותר ⁴ למשנה : אסור ⁵
לתוס'	אסור	מותר ⁶

¹ דניכר לכל שיש בה גיד, ואין חילוק בין מקום שמכריזין למקום שאין מכריזין, דגם במקום שמכריזין כשמוכרים בשר נבלה או טפה לגוי - שמותר במקום כזה שרובו טבחי ישראל לקנות בשר מגוי, אין לחוש שמא יחתוך הגוי את הבשר ויחשוב הישראל שהוא בשר מתוקן, דאין לחוש כן, כיון שחיתוך הגוי ניכר - דאין חותכה בצורה שחותכה הישראל כדי להוציא את הגיד.

² דכיון שאין מכריזין בין כה לא קונים בשר מן הגוי, ואין לחוש שמא יבוא ישראל ויקנה אותה מהגוי.

³ אפילו במקום שאין מכריזין, דיש לחוש שמא יראה ישראל אחר את הנתינה של הירך הזו לגוי, ויחשוב שהיא מתוקנת (כיון שחתוכה היא ולא ניכר שלא הוצא משם הגיד), ויתיר לעצמו לקנותה.

⁴ הנה הברייתא לא חילקה לגבי נכרי בין שלימה לחתוכה ובשתייהן התירה לשלוח לו ירך (ורק בשולח לישראל יש לחילוק הזה). ואמרה הגמ' שלכאורה לא מיירי הברייתא (ברישא) במקום שמכריזין, כיון שבמקום כזה מותר לקנות בשר מגוי ויש לחוש שמא יקנה אותה ישראל ממנו, ונמצאת מכשילו. אכן רבא תירץ שיתכן להעמיד במקום שמכריזין - ובאופן שהכריזו, שאז לא קונים באותו יום בשר מגוי. ואמר רב אשי בסוגיין שאפילו במקום שאין מכריזין ס"ל לברייתא (במציעתא) שאסור למכור בשר נבלות וטרפות לגוי "גזרה שמא ימכרנה לישראל", אמנם לשלוח מותר. וטעם החילוק פירש"י, שכשמוכרים - מקום המכירה הוא באיטליז, והרבה ישראל רואים אותו מוכרה לגוי, ויש לחוש שמא יקנו אותה, אולם לגבי שולח לעכו"ם הוא בביתו ומי רואהו, וגם אם מישהו ראה לא גוזרים יותר מדי.

⁵ הוקשה לרש"י שבברייתא מבואר לתירוץ רב אשי, שגם במקום שאין מכריזין יש חילוק בין שולח למוכר, דשולח מותר דלא גזרינן, ובמוכר אסור. וקשה ממשנתנו שאסרה לשלוח ירך חתוכה אפי' במקום שאין מכריזין - לתי' השני בגמ' לעיל בעמ' א', ומשום דגזרינן גם בשולח. ותיירץ רש"י דהברייתא חולקת על המשנה, וסוברת להתיר לשלוח ורק למכור אסור.

⁶ תוס' מפרשים שגם רב אשי ס"ל כתירוץ הראשון בגמ' לעיל, וגם המשנה שאסרה לשלוח ירך חתוכה מיירי דוקא במקום שמכריזין, אבל במקום שאין מכריזין מודה המשנה שמותר כיון שלא קונים הישראל מהגויים בשר שם, ואין לחוש כששולח לו ירך לבית, ומותר. וזו סברת הברייתא להתיר דמיירי במקום שאין מכריזין, אכן למכור להם באיטליז נבילות וטרפות אסור, כיון שהרבה ישראל רואים אותו שמוכר לו, ויש לגזור, וכנ"ל ברש"י. או מטעם גניבת דעת, ויש לחלק בין שלוח לו שלא נתן הגוי מעות שלא מטעהו, לבין מוכר לו שהעכו"ם נותן מעות וסובר שהוא שחוטת. ור"ת מתיר דרישא דמתניתין שאמרה שאסור למכור חתוכה מיירי בכה"ג שאומר לו הישראל שהיא מתוקנת, ולכן בשלימה שרואים שמשקר אין חשש, אבל בחתוכה שאינה ניכרת הרי שגונב את דעת הגוי, וכן יש לחשוש שמא יתן לו בפני ישראל וישמע הישראל שהיא מתוקנת ויבוא לסמוך עליו לקנות אותה מהגוי אפי' במקום שאין מכריזין. והברייתא שהתירה לשלוח ירך חתוכה, מיירי שנתן בסתם, ואין לחשוש שמא יקנה ישראל במקום שאין מכריזין, דאף שראה שישאל אחר נתנה לזה הגוי, יש לו לחוש שמא גילה שהיא טרפה אחר שנטל הגיד.